

אדרת רשב"ם

ר"ת אמרות דוב רוזנברג תלמיד רבינו שלמה ב"ר מרדכי
לזכר נשמת הגה"ק רבינו שלמה מזוועהיל זי"ע

בס"ד

פ' תרומה שנת וראה ג' פעמים הוא במסורה לפ"ק גליון קל"ז

מדור הנעשה ונשמע

עננים שחורים מרחפות מעל שמי השמים בכל העולם בכלל, ובארצנו הקדושה בפרט, הס"ם מנסה בשארית כוחותיו להרוס את היהדות, ויהדות החרדית דרוכים ומתוחים ליום הבחירות בארה"ק ביום שני הבעל"ט, ואין אתנו יודע עד מה, הפעם היא מלחמת קיום, כי שונאי הדת לוחמים כל עוד נשמתם בקרבם נגד כל דבר שבקדושה, ואם לא תהיה רוב ימין, מינימום 61 מנדטים, אז אחריתו מי ישרנו, הגה"ק רבי מאיר שפירא זצ"ל מלובלין, כאשר יסד את הדף היומי, צטט את דברי רז"ל במסכת יבמות, אמר רבן גמליאל, פעם אחת הייתי מהלך בספינה, וראיתי ספינה אחת שנשברה, והייתי מצטער על תלמיד חכם שבה, ומנו רבי עקיבא, וכשעליתי ביבשה, בא וישב ודן לפני בהלכה, אמרתי לו, בני מי העלך, אמר לי, דף של ספינה נזדמן לי, וכל גל וגל שבא עלי נענעתי לו ראשי (יבמות קכא.), ופירש ואמר, גלי הים סוערים, כל חייו של האדם מלאים קשיים, סערה אחר סערה, רגשות סערות באימה ופחד, וגם לרבות מלחמות סוערות רוחניים בין הטוב לרע, רוחות נושבות וסוערות, הגלים האדירים מאיימים לשבור את היהודי אשר עומד מפחד מול הקשיים הרבים, מה יעשה היהודי וינצל, ד"ף מזדמן לי, לכל יהודי באשר הוא שם, מזדמן לו דף גמרא, והדף הקדוש הזה אם נאחז בו היטב, וילמד אותו בלא לוותר על אף יום, הרי דף נזדמן לי וניצלתי, כי בזמנים האלו בצוק העתים, בלי דף גמרא אין ליהודי קיום, ואין מי שיציל אותו מהסערות הרבות, ולכן כל מי שמרפה את אחיזתו מהתורה הקדושה ומנסה להתמודד בכוחות עצמו עם הסערה הרועשת, הרי שדינו טביעה רח"ל, ובאמת רעינו של הגה"ק רבי מאיר שפירא התקבל כמעט בכל תפוצות ישראל, ורק כלפני פחות מחודשיים סיימו רבבות אלפי ישראל את כל הש"ס, ואכן מאז ירדו כמיות גדולות של גשמי ברכה בארצנו הקדושה, ע"ד אם בחקתי תלכו שתהיו עמלים בתורה, אז ונתתי גשמיכם בעתם, ולכן יהדות החרדית זוחלים ורועדים מיום באיך - יום שני פ' תצוה הבעל"ט, אבל אל לנו לחשוב אפילו לרגע, שאם יקבלו הימין רוב בבחירות, אז כבר נושעו, זה רק הצלה פורתא, ואין אנו מוותרים, אלא מצפים בכל רגע נתון לשמוע קול שופר של משיח, כי כעת בגלות המר הזה, שם הוי"ה היא בכיסוי, וכידוע ממרן האריז"ל זי"ע וזלה"ק, כה אמר ה' מלך ישראל וגואלו ה' צבאות אני ראשון ואני אחרון, ודע, כי שם הוי"ה מתחלף באותיות הקודמות אליהם, והם טדה"ד, (בגימטריא כ"ב), גם מתחלף באותיות של אחריהם, והם כוז"ו (בגימטריא ט"ל), והם שני שמות קדושים [וכותבים אותם על גב קלף המזוזה], ושניהם בגימטריא אנ"י, לרמוז כי אני ראשון ואני אחרון, היה ויהיה. ושם ההוי"ה באמצע, שהוא הוה. והכל אחד יחיד ומיוחד (כתבי האריז"ל שער הפסוקים ישעיה פרק מ"ד), ואיתא בבני יששכר מאמרי ר"ח ניסן מאמר א', בשם מרן האריז"ל זי"ע, דידוע דתיבת חדש בגימטריא שי"ב שהם י"ב צירופי הוי"ה, ובכל חודש שולט צירוף הוי"ה אחרת, וצריך לכוון במוסף דר"ח בסיום הברכה ברוך אתה הוי"ה מקדש ישראל וראשי חדשים, בהוי"ה השולט באותו ר"ח, ובחודש אדר צירוף הוי"ה הוא ההי"ו המרומז בפסוק בפ' ויחי, אסרי לגפן עירה ולשרקה בני אתנו כבס ביין לבשו ובדם ענבים סותה (בראשית מט:יא), ויוצא מסופי תיבות של עירה ולשרקה בני אתנו, ולכן שם הוי"ה השולט על חודש אדר, אם כותבים אותו בריבוע כזה, ה' ה"ה, הה"י, ההי"ו, בגימטריא אנ"י, שהוא הכיסוי של שם הוי"ה מלגב ומלבר כנ"ל, ולכן כמנין אנ"י מנדטים אינה אלא הצלה פורתא, ובזכות כל דפי הגמרא שלומדים רבבות אלפי ישראל בכל רחבי תבל, יחוש וימהרו ביאת גואל צדק, וסימנך, ד"ף (בפ"ה רבתי שבגימטריא שמונה מאות), בגימטריא ה' אחד ושמו אחד, וב' פעמים ד"ף (בפ"ה רבתי שבגימ' שמונה מאות), בגימטריא אגודת ישראל דגל התורה.

מלור הלרוש

יריעת שש משזר ותכלת וארגמן ותלעת שני כרבים מעשה
תקש תעשה אחס (שמות כה:לז-כו:א).
ובצעל הטורים, וראה, ג' ריש פסוק, הכא, ואידך
(תהלים קלט:כד) וראה חס לך עולב כי ונחני בלך

ועשית את נרתיה שצעה והעלה את נרתיה והאיר
על עזר פניה, ומלקחיה ומחתתיה זהב טהור, ככר זהב
טהור יעשה אתה את כל הכלים האלה, וראה ועשה
בתבניתם אשר אתה מראה צהר, ואת המשכן תעשה עשך

עולם, ואידך (תהלים קכח:ו) וראה בניס לבניך (בעל הטורים).

ושמעתי (ברעוד"ר פ' בשלח תשנ"ז) מפ"ק כ"ק מרן אדמו"ר מלאנו שליט"א בשם אביו הקדוש כ"ק מרן אדמו"ר בעל שפע חיים זי"ע לפרש המסורה הנ"ל, וראה אם דרך עולבני, אם רואה אדם שיארו מתגבר עליו, ומסיתו ומדיחו לעזוב דרך ה', בניסיונות קשים ומרים, הן בקבלת עול מלכות שמים, והן בעסק התורה"ק, ומתעלז אל לבו לאמור, וכי אפסה תקותי ותוחלתי, ענה היעולה לו, וראה ועשה בתבניתם אשר אתה מראה בהם, וע"ד ארז"ל (בראשית רבה פ"ח ב') עה"פ (תהלים קנא:א) אשף עיני אל ההרים, אל תקרי ההרים אלל ההורים, שיתבונן האדם בתמידות במעשי אבותיו, ליכך בדרכיהם הניחוחים, בלי לשנות כזיו כל שהוא ממנהגותיהם הנשגבות, ואז מוצטח הוא שיקוים בו, וראה בניס לבניך שלום על ישראל, ודפח"ת.

ונל"פ בעזה"שית עפ"י מה דאיתא בריש פ' פקודי, ובכללל בן אורי בן חור למטה יהודה עשה את כל אשר לוה וגו' עשה את כל אשר לוה ה' את משה, אשר לוה אוחו משה אין כתיב כאן, אלל כל אשר לוה ה' את משה, אפילו דברים שלא אמר לו רבו, הסכימה דעתו למה שנאמר למשה בסניו, כי משה לוה לכללל לעשות תחלה כלים ואח"כ משכן, אמר לו בכללל, מנהג עולם לעשות תחלה בית ואח"כ משים כלים בתוכו, אמר לו, כך שמעתי מפי הקב"ה, א"ל משה בכללל היית, כי בודאי כך לוה לי הקב"ה, וכן עשה המשכן תחלה ואח"כ עשה כלים (לא לענין זיווי להתנדב קאמר, דהא אדרבה, להיפך לוה הקב"ה צפרשת תרומה, מתחלה הכלים שלחן מנורה יריעות, ואח"כ זיווי הקרשים, וזיווי מרע"ה ריש ויקהל תחלה המשכן ואהלו, ואח"כ הכלים, אלל מיירי לענין זיווי לפועל, איך יפעול כסדר, ותמלא צפרשת כי תשא, ראה קראתי בשם בכללל וגו', הוזכר מתחלה את אוהל מועד ואח"כ הכלים, אלל לענין להתנדב להכין מה שיהיו כריכין, מה לי מה שמתנדב תחלה וכו') (רש"י).

ומקורו טהור בדף הגמרא אשר רבבות אלפי ישראל צרחי העולם למדו השבוע, אמר רבי שמואל בר נחמני אמר רבי יונתן, בכללל על שם חכמתו נקרא, בשעה שאמר לו הקב"ה למשה לך אמור לו בכללל עשה לי משכן ארון וכלים, הלך משה והפך, ואמר לו עשה ארון וכלים ומשכן, אמר לו, משה רבינו – מנהגו של עולם, אדם בונה בית ואחר כך מכניס לתוכו כלים, ואתה אמר עשה לי ארון וכלים ומשכן, כלים שאני עושה להיכן אכניסם, שמא כך אמר לך הקב"ה, עשה משכן ארון וכלים, אמר לו שמא בכללל א"ל היית וידעת (ברכות נה.).

ובתוספות, לך אמור לכללל עשה משכן ארון וכלים, ואם תאמר, היכא אשכחן שויה הקב"ה לעשות משכן תחלה, הרי צפרשת תרומה כתיב ארון תחלה, ויש לומר, צפרשת כי תשא כתיב את אהל מועד ואת הארון לעדות (תוספות).

ובמושכל ראשון חשבתי לאולי כלי המשכן במעלה יותר ממשכן עצמו, דכן מלינו צפירוש זרע אברהם מהרה"ג ר' אברהם בן המחבר של פירוש ידי משה ז"ל על המדרש, לבית המקדש קדושת עולם, ומשכן אינו אלל קדושת שעה, אלל הכלים צבמשכן קדושת עולם (זרע אברהם בראשית רבה פל"ד י"ג, ועיין פנים יפות פ' ויקהל) עיי"ש, ושמתתי כמולל שלל רב כאשר מלאתי כן בחתם סופר וזלה"ק בא"ד, וי"ל כי ידוע למעלין בקודש ולל מורידין, וזהו בעולם התחתון, כדי שנלך מדרגל לדרגל מעלה מעלה, עד שנדבק עצמנו בקדושה עליונה למעלה עד אין סוף, אלל בהיפוך הוא מלמעלה למטה, השתלשלות הקדושה מדרגל לדרגל, וממשיכין הקדושה עד עולם העשייה הזה, שיהי' השכינה שורה בישראל בעולם המעשה הזה, הנה עיקר קדושת המשכן הי' על ידי הכלים הנתונים בתוכו, וצפרט הארון שבו הלוחות מעשי ה', והקב"ה באמת הקדים כלים אשר המה במעלתם הגדולה יותר קדושים, ואח"כ משכן, והוא בדמיון השתלשלות מקדושה חמורה לקדושה קלה, ומשה אמר לכללל כאשר אמר השי"ת, אלל בכללל הבין כל זאת שמלמטה למעלה לריך עשיית המשכן תחלה, ואח"כ הכלים, להעלות בקודש, וע"ז אמר ליה בכללל היית וידעת, כי ידוע ללו של דבר הוא מהיפך להיפך מהדבר עצמו, כגון אדם שעומד על הארץ ראשו למעלה ורגליו על הארץ, ובדמות הכל רגלי הכל נוגעים ברגלי גופו, וראש של הכל הוא מרחוק בקנה האחרון, והוא ראש הכל וראש האדם המליל בשני הקאות, וזה שאמר לו משה ברמו, "בכללל א"ל היית – וידעת, (פי' הבנה), והבנת הדבר וק"ל (תורת משה חת"ס פ' ויקהל ד"ה ראו קרא ה' וגו').

וי"ל בדרך פטפטי לאורייתא, למלינו במסכת קידושין, תנו רבנן, ללמוד תורה ולישא אשה, ילמוד תורה ואח"כ ישא אשה, ואם אי אפשר לו בלל אשה, ישא אשה ואח"כ ילמוד תורה, אמר רב יהודה אמר שמואל, הלכה נושא אשה ואח"כ ילמוד תורה, רבי יוחנן אמר רחיים בצווארו ויעסוק בתורה, ולל פליגי, הא לן והא להו (קידושין כט:).

ובמסכת סוטה, תנו רבנן, אשר בנה אשר נטע אשר ארש, לימדה תורה לך ארץ, שיבנה אדם בית, ויטע כרם, ואח"כ ישא אשה, ואף שלמה אמר בחכמתו, הכן בחוץ מלאכתך ועתדה בשדה לך אחר ובנית ביתך, הכן בחוץ מלאכתך זה בית, ועתדה בשדה לך זה כרם, אחר ובנית ביתך זו אשה וכו', דבר אחר הכן בחוץ מלאכתך זה

ואומר זרע מרעים זנים משחיתים, וכי תימא זנים משחיתים הוא דמיקרו, בני מעלייא לא מיקרו, תא שמע, ואומר והיה במקום אשר יאמר להם לא עמי אתם יאמר להם בני אל חי (קידושין לו.), ופירש"י ז"ל תא שמע, דהדרי מקרו בני אל חי ע"י תשובה (רש"י), הרי דרבי מאיר סבירא ליה דמהני תשובה אפילו על עון של ע"ז, ונודע מה שכתב הרשב"א ז"ל בתשובה, דאע"ג דקיימא לן רבי יהודה ורבי מאיר הלכה כרבי יהודה, הכא קיימא לן כרבי מאיר, משום דלייק קראי כוותיה.

וכתב מרן הבני יששכר זי"ע וזלה"ק בא"ד, התשובה לא מהני רק לישראל ולא לגוים (והוא מן דברי רז"ל בספרי ופסקוהו הגדולים הרמ"ע והמב"ט), והנה נראה ח"ו כעול במשפטיו ית"ש, אבל כתבו הקדמונים דהוא עפ"י משפטי התורה דלין אמת, דהנה עפ"י דלין לא מהני תשובה, דקיי"ל מלך שמחל על כבודו אין כבודו מחול (כתובות יז.), ולאומות העולם נקרא הקב"ה עליהם מלך, כמו שכתוב מי לא ייראך מלך הגוים, וכתוב מלך אלקים על גוים, אבל להיות ישראל הם כזיכור עמוסים מני זטן, ונקראים זנים כדכתיב זנים אתם לה' אלקיכם (דברים יד:א), והקב"ה למו אב, וקיי"ל אב שמחל על כבודו כבודו מחול (קידושין לב.), על כן לישראל מהני תשובה, אם כן הכל באמת והכל דלין (בני יששכר מאמרי חדשי תמוז אב מאמר ה' הפטרת פ' שופטים אות א').

ואיתא בספר כסף נבחר פ' בראשית וזלה"ק, ותמן תנינן במס' פסחים (ק"ט.), מאי דכתיב וידי אדם מתחת כנפיהם (יחזקאל א:ח) – וידו כתיב, מלמד שידו של הקב"ה פרוקה מתחת כנפי החיות לקבל את השצים, וא"כ אם הולכים בתר הכתיבה, ודאי מוכח דהקב"ה מקבל שצים ותשובה מועלת, אבל אי הולכין בתר הקריאה, אם כן קרינן וידי אדם – דקאי על המלאכים, ואין להוכיח דהקב"ה מקבל שצים (כסף נבחר פ' בראשית).

וצריך מסכת כתובות דרש בר הפרא, גדולים מעשה לדיקים יותר ממעשה שמים וארץ, דאילו במעשה שמים וארץ כתיב – אף ידי יסדה ארץ וימיני טפחה שמים, ואילו במעשה ידיהם של לדיקים כתיב – מכון לשבתך פעלת ה' מקדש אלני כוננו ידיך, השיב בבלי אחד ור' חייא שמו – ויבשת ידיו ילרו, ידו כתיב (כתובות ה.), ולפי"ז אי אמרינן דיך אתם למסורת, א"כ גדולים מעשה לדיקים יותר ממעשה שמים וארץ, והרי לדיקים אף שנבראו לאחר המלאכים, אבל במחשבה עלה במחשבתו קודם לזכות את העולם בשביל הדיקים, כדמצינו במדרש בראשית בשביל ישראל שנקרא ראשית, וא"כ בתר מחשבה אזלינן, אבל אי נימא דיך אתם למקרא, א"כ גדולים

מלאכים יותר מהלדיקים, וא"כ בתר מעשה אזלינן, כי במעשה בפועל נבראו המלאכים קודם.

והנה הפסוק וראה זנים לבניך שלום על ישראל, קאי בפשטות על הגשמיים, כי כל הפרק משתעי הכי, שיר המעלות אשרי כל ירא ה' ההלך בדרכיו, יגיע כפיך כי תאכל אשריך וטוב לך, אשתך כגפן פריה בירכתי ביתך בניך כשתלי זיתים סביב לשלחנך, הנה כי כן יברך גבר ירא ה', יברך ה' מזיון וראה זטוב ירושלם כל ימי חיידך, וראה זנים לבניך שלום על ישראל (תהלים מזמור קב"ח).

והאיד שאמר הכתוב ועשית את נרתיה שבעה והעלה את נרתיה והאיר על עבר פניה, והתחיל קודם בחכמת התורה, לפיכך קא סמיך ליה ומלקחיה, שמרמז על חכמה כי נובלות חכמה של מעלת התורה, וא"כ אמרינן תלמוד גדול, וא"כ אמרינן גדולים מעשה לדיקים יותר ממעשה שמים וארץ, ודרשינן ויבשת ידו כתיב, ויש אם למסורת, ודרשינן נמי וידו כתיב זה ידו של הקב"ה שפרוסה תחת כנפי החיות לקבל שצים, וספיר מהני תשובה אפילו על עבירות החמורות ביותר, ולפיכך קא ממשיך ואזיל הכתוב, ומחמתיה, המרמז על בינה אימא עילאה, סוד מחתות כהן גדול שהיה מכפר זיום הכפורים וספיר מהני תשובה על כל העבירות, ואחר שהתחיל בחכמה, פיה פתחה בחכמה, וקיים הוראת חז"ל שקודם ללמוד תורה, רק אח"כ ישא אשה ויקום משפחה, ולפיכך קא מסיים הכתוב זהב טהור, המרמז על האבות, שימשיך שלשלת האבות הקדושים ע"י הקמת בית נאמן בישראל, וקא ממשיך ואזיל הכתוב, ככר זהב טהור יעשה אתה את כל הכלים האלה, דהנה ככר במילו כזה כ"ף כ"ף רי"ף (עם הג' אותיות של ככר), בגימטריא תשובה, דמהני תשובה, זהב, אפילו מן חטא העגל הזהב, טהור, יתכפרו על כל המעשים ולפני ה' יטהרו, א"כ אמרינן כרבי מאיר זין כך ובין כך קרויין זנים, ואב שמחל על כבודו כבודו מחול, ולפיכך קא ממשיך ואזיל הכתוב, וראה ועשה כתבניתם אשר אתה מראה בהר, וע"ד אשא עיני אל ההרים, אל תקרי ההרים אלף ההורים, היינו אבות, והקב"ה לנו אב, ואתה אבינו ואנו בניך, ולכך בא המסורה, וראה את דרך עולב זי, היינו אפילו את חטאו ח"ו בעון עבודת אלילים, ונחני דרך עולם, מהני תשובה דאיכרי דרך, ע"ד ודרך תשובה הורית, ועי"ז וראה זנים לבניך שלום על ישראל, וכל הפרק משתעי במעשה, ושניהן עולין בקנה אחד, ענין של קודם ילמד תורה ואח"כ יבנה בית וישא אשה, ומרמז נמי שאנחנו קרוין זנים למקום ע"י תשובה, וגם משכן מרמז על תשובה, ולפיכך קא ממשיך ואזיל הכתוב ואת המשכן תעשה וגו', דהיינו משכן מעט איש ואשה זכו שכינה שרויה ביניהם, והבן.